

Additie van ECT aan clozapine bij therapieresistente schizofrenie: een gerandomiseerde studie

LITERATUUR

- Petrides G, Malur C, Braga RJ, Bailine SH, Schooler NR, Malhotra AK, e.a. Electroconvulsive therapy augmentation in clozapine-resistant schizophrenia: a prospective, randomized study. *Am J Psychiatry* 2014; doi: 10.1176/appi.ajp.2014.13060787.

AUTEURS

CHRISTIAAN VINKERS

JURJEN LUYKX

E-mail: c.h.vinkers@umcutrecht.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

De Jonge Psychiater

Waarom dit onderzoek?

Tot 70% van de patiënten met therapieresistente schizofrenie reageert onvoldoende op clozapine. Combinatie van elektroconvulsietherapie (ECT) en antipsychotica bij therapieresistente schizofrenie is volgens de richtlijn over ECT uit 2010 een mogelijkheid, maar gerandomiseerd onderzoek waarin men ECT-additie aan clozapine vergelijkt met monotherapie clozapine voor deze indicatie ontbreekt.

Onderzoeksvraag

Is ECT-additie aan clozapine een zinnige behandeloptie in de behandeling van therapieresistente schizofrenie?

Hoe werd dit onderzocht?

Petrides e.a. (2014) verrichtten een gerandomiseerde, enkelblinde trial waarin gedurende 8 weken patiënten met schizofrenie die resistent waren tegen meerdere antipsychotica (waaronder clozapine) werden behandeld met het continueren van alleen clozapine (n = 19) of het toevoegen van bilaterale ECT (n = 20). De gekruiste studieopzet maakte het voor patiënten uit de eerste groep die niet reageerden op clozapine mogelijk alsnog ECT-additie te ontvangen. De primaire uitkomstmaat was respons, gedefinieerd als een 40% reductie in scores op de *Brief Psychiatric Rating Scale*.

Belangrijkste resultaten

Van de patiënten die clozapine en ECT kregen, had 50% een respons, tegenover 0% in de clozapinegroep. Alle patiënten die geen respons vertoonden uit de laatste groep ontvingen ook ECT, van wie opnieuw de helft gunstig reageerde op deze combinatie. Er waren geen ernstige (cognitieve) bijwerkingen van ECT en geen epilepsie, hetgeen belangrijk is omdat clozapine de prikkel drempel kan verlagen. De verbetering trad op voor positieve, maar niet voor negatieve symptomen.

Consequenties voor de praktijk

ECT-additie is een veilige en effectieve behandeloptie bij clozapineresistente schizofrenie. De effecten van ECT zijn zonder meer indrukwekkend en vergelijkbaar met die bij therapieresistente depressie. Een beperking van dit onderzoek is dat *sham-ECT* (placebo-ECT zonder daadwerkelijk insult) ontbrak, volgens de auteurs om ethische redenen. Daarnaast gaat het om een relatief kleine groep patiënten die maar een beperkte tijd werd gevolgd. Of patiënten ook op langere termijn profiteren, is niet duidelijk. Voor de praktijk betekent deze studie dat ECT-additie naast clozapine een te overwegen optie is bij therapieresistente schizofrenie. Echter, meer bewijs is nodig voor toepassing op grote schaal.